

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

LXXXIX. An Prima Gartia aliquando causetur à Sacramento Eucharistiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

productione nova ejus in quod transitur) Denique indicat convenientiam hujus transubstantiationis cum transmutatione naturali, quod utroque remanet aliquid idem. Itaque juxta S. Thomam ista propositio: *Ex pane fit corpus Christi*, æquivalere huic: *ex pane est corpus Christi*, vel *panis transit in corpus Christi*, vel *pani succedit corpus Christi sub aliquo eodem*, scilicet sub iisdem speciebus accidentibus. Licet autem ad hanc transubstantiationem faciendam Præceptor Angelicus hic q. 78. a. 4. requiratur, quod in verbis formalibus hujus Sacramenti sit quadam Virtus creata instrumentalis, non tamen requiritur, ut illa Virtus creata instrumentalis sit de novo productiva corporis Christi: Sic enim de illa loquitur Angelicus Præceptor 4. dist. 8. q. 2. a. 3. ad 5. [Dicendum, quod Virtus agentis principalis respicit principaliter terminum ad quem: sed Virtus causæ instrumentalis non attingit terminum ad quem, sed habet operationem suam in his, quæ sunt circa terminum: sicut qualitates activæ elementales non attingunt ad animæ rationalis introductionem. Et similiter hoc contingit, quia Virtus illa instrumentalis, quæ inest Verbis, habet operationem supra substantiam panis, quia Verbum ad elementum accedit, secundum Augustinum: non est autem aliquo modo causa eorum, quæ in termino ad quem sunt, sicut, quod sint accidentia sine subiecto, vel alicujus hujusmodi, & ideo objectio cessat.] Dico & ego Adversarii objectio cessat.

CONTROVERSIA LXXXIX.

PRIMA GRATIA.

An hæc aliquando causetur a Sacramento Eucharistiae?

401. Interpretatio, quæ P. Haunoldus lib. 4. n. 882. secutus Emin. Card. de Lugo disp. 12. n. 24. & plures alios insignes Doctores, textum S. Thomæ 3. p. q. 79. a. 3. mox referendum explicavit de primâ remissione peccati mortalis per Sacramentum Eucharistiae solum mediâ causabili, scilicet mediante perfectâ charitate ac contritione, in ordine ad quam eliciendam Sacramentum devotè cum sola attritione bonâ fide susceptum, ex Benignitate DEI confert gratiam auxiliantem; est consona proprijs S. Doctoris Verbis, ita loquentis de peccatore solum attrito, & inculpabiliter omittente ampliorem dispositionem. Fortè enim primò non fuit sufficienter contritus: sed devotè & reverenter accedens consequenter per hoc Sacramentum gratiam Charitatis, quæ contritionem perficit, & remissionem

peccati, quo proinde textu satis clarè indicat S. Doctor, prius conferri gratiam actualem, seu auxilium Charitatis, tum perfici contritionem, id est, pro contritione antè imperfectâ, & non sufficiente, auxilio gratiæ effici ac elici perfectam, & per hanc obtineri gratiam remissionem, seu remissionem peccati.

402. Est præterea hæc interpretatio conformis principiis ejusdem S. Thomæ. Nam 4. dist. 12. q. 2. a. 1. q. 1. ait: [Dicendum, quod proprius effectus cujuslibet Sacramenti debet assumi ex similitudine ad materiam illius Sacramenti: sicut expurgatio veteris vitæ est effectus Baptismi per ablutionem aquæ significatam. Et ideo, cum materiale in hoc Sacramento sit cibus, oportet, quod effectus proprius hujus Sacramenti accipiat secundum similitudinem ad effectum cibi.] Ergo quando in priori textu à P. Haunoldo explicato S. Thomas concedit, ab Eucharistia per accedens causari remissionem peccati mortalis, non potest, ut idem P. Haun. l. c. argumentatur, illam causare, immediate causando gratiam, quia hæc non nisi ad modum cibi ab Eucharistia causari potest, cibus autem spiritualis supponit vitam spirituales, sicut cibus corporalis supponit vitam corporalem. Atque ita de Virtute solummodo mediâ causandi remissionem Peccati mortalis intelligendi sunt plures alij textus Angelici Doctoris ab Adversario non adducti, 4. dist. 9. q. 1. a. 1. q. 2. & dist. 11. q. 2. a. 2. q. 2. ad 1. & ille de Confirmatione adductus ex 3. p. q. 72. a. 7. ad 2. etiam si ibi S. Doctor nullam faciat mentionem auxilij, intuitu Sacramenti collati pro elicienda contritione causativâ gratiæ. Nam etiam in 4. dist. 12. q. 2. a. 1. q. 1. ubi de Sacramento Eucharistiae ait: *ad hoc sequuntur duo effectus, augmentum spiritualis quantitatis in augmento Virtutis, & restauratio deteriorum in remissionem Venialium, vel reparationem cujuscunque defectus præcedentis*: nullam facit mentionem auxilij & Charitatis, & tamen ut ex sequenti articulo & 3. p. q. 79. a. 4. & 4. dist. 16. q. 2. a. 2. q. 4. in C. & ad 1. patet, primum ex fervore Charitatis peccata Venialia remittuntur.

403. Quærit quidem adhuc Adversarius, cur ergo aliter de extrema Unctione, concedendo illi immediatam remissionem peccati mortalis, aliter de Eucharistia, concedendo tantum mediâ causabili, sensit P. Haunoldus n. 883. cum tamen S. Thomas extremam Unctionem Eucharistiae & Confirmationi expressis verbis comparaverit 4. dist. 23. q. 1. a. 2. q. 1. de illa sic scribens: *Si invenit peccatum aliquod, vel mortale, vel veniale, quoad culpam, tollit ipsum, dummodo non p. natur obex ex parte recipientis, sicut etiam de Eucharistia & Confirmatione supra dictum est.* Resp. P. Haunoldus n. 883. non sentire aliter de extrema Unctione, & aliter de Eucharistia, sed in responsione

sione ad objectionem solum transmittere, ut probabilem illam sententiam, quæ contendit, extremam unctionem esse *per se* institutam ad immediate remittendum peccatum mortale, & non tantum ad remittendum mediatè, vel *per accidens*. quæ particulæ *Per se*, & *Per accidens*, non solum etiam quæstionem nominis, ut Adversarius vult, sed specialem Intentionem Institutoris in illa sententia deotarent, alias etiã S. Thomas, loco de extrema unctione citato in corp. articuli faceret quæstionem nominis, distinguendo inter effectum principalem, & non principalem. Audiamus nunc verba P. Haunoldi. [38. Inquit, cum Card. Lugo, ideo hoc esse probabile de Extrema Vnctione, quia probabiliter est instituta ad tollendum, quod reliquum est peccati seu culpæ, seu pænæ, juxta dispositionem subjecti, & quidem si hoc facit (Ecce, non asserit, sed transmittit) non per accidens, sed per se id facit.] Ratio autem transmittendi ut probabile, quod Extrema unctio mortalia in defectum sacramentalis pœnitentiæ inculpabiliter omittat, cum imperfecta contritione remittat, Specialis est, Primò: quia S. Jacobus c. 5. universaliter ait: *Si in peccatis est, dimittentur ei.* Secundò, quia per Formam Vnctionis universaliter dicitur: *Indulgeat tibi DEVS, quidquid deliquisti &c.* Tertiò, quia extrema Vnctio sæpe confertur ijs, qui nequeunt amplius elicere contritionem, & quibus tamen sæpe antea solum attritis maximè necessaria esset Vis immediatè remittendi peccata.

CONTROVERSIA XC.

EFFECTVS EVCHARISTIÆ.

An Species Vini augeant effectum Gratia.

404. Quid P. Haunoldus lib. 4. n. 884. dicens: [Vtraque sententia tam est probabilis intrinsecè & extrinsecè, ut inter illas difficilis sit electio. In affirmativam magis propendeo.] debuisset magis in negativam propendere, non persuader Adversarius ex S. Thoma, opusculo 58. cap. 29. asserente: [Si aut sumit sacerdos Sanguinem Christi sacramentaliter de calice: sic populus eum sumit Intellectualiter sub specie panis de ipso corpore Christi, & est eis tam utilis, & tam dulcis, ut Sacerdotibus, qui sumunt eum sub specie Vini de calice.] Ex sumptione enim intellectuali, qua fideles firmissimè credunt, sanguinem esse annexum corpori Christi realiter sumpto sub specie panis, non probatur augmentum gratiæ

ex opere operato, supponentis sumptionem sacramentalem, sed solummodo infertur augmentum gratiæ, correspondens sumptioni intellectuali, id est, merito fidei: quo tamen fieri potest, ut hæc sumptio sit tam utilis, quàm sumptio sacramentalis, seclusa æquali fide, & propter sumptionem realem totius Christi sub una specie sit æquè dulcis. Quod si tamen fidei addatur utriusque speciei sumptio sacramentalis, adeoque si sanguis à sacerdotibus sumatur sacramentaliter, & Intellectualiter, non ostenditur ex S. D. quod sumptioni sacramentali nullum superaddatur augmentum gratiæ, causatum à Sacramento ex opere operato: sed contrarium potius P. Haunoldus n. 886. probavit ex hymno Angelici Doctoris, quo utens Ecclesia dicit: *Dedit & tristibus Sanguinis poculum*: ut scilicet, quemadmodum David ps. 103. prædixit, *Panis cor hominis confirmet & Vinum letificet cor hominis.*

405. Respondit quidem, ut audio, Adversarius ad hoc testimonium S. Thomæ, à quodam Viro Docto in publica disputatione ipsi obiectum, Angelicum Doctorem postmodum versiculum tantum addidisse ad complendum Metrum. Verum crediderim S. Magistrum potius Veritati, quàm Poësi aut arti fingendi, an versificandi insistere voluisse, dum signo Symbolico Specierum Vini, in poculo propinatorum, specialem effectum gratiæ latificantis cor hominis, symbolo correspondentem adscripsit, & pro singulari Beneficio commemoravit: id quod colligitur ex ipso loquæ, ab Adversario citato. Nam circa initium capitis 29. cum S. D. quævisset, quare Sacramentum sumitur sub specie duplici, cibi & potus, sive Panis & Vini, prima ratio his ab illo Verbis exprimitur. *Ut Ornatum & perfectionem convivij sui, & mensæ demonstraret, sub specie panis & Vini simul Sacramentum altaris administrat.* Atqui si Christus sub specie Vini administrans Sacramentum, & dans tristibus Sanguinis poculum, nullam specialem refectionem animæ, per intensiorem gratiam, cum majori in rebus tristibus auxilio & robore connexam, exhiberet, nihil perfectionis convivij sui demonstraret, sed inane signum, sicut inane poculum apponeret; quod sanè S. Thomas noluit asserere, & ideo prædictus versiculus in hymno non est inane complementum Metri.

406. Idem colligitur ex altera ratione, à S. D. ad præmissam quæstionem his verbis reposita: *Secunda: ad redemptionis corporum nostrorum, & animarum simul saginationem.* Iterum subsumo. Atqui administratio Sacramenti sub specie Vini nihil adiciens gratiæ, quæ est corporum & animarum spiritualis sagina, quatenus majorem gloriam corporum & animarum in cælo præstat, nihil conduceret ad saginationem:

D d

Ex